

Motion till riksdagen 2020/21:682

av **Matheus Enholm m.fl. (SD)**

Förvaltningsfrågor

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
1 Motivering	2
1.1 Objektivitetsprincipen.....	2
2 Myndighetsinventering.....	3
2.1 Jämställdhetsmyndigheten.....	3
3 Advokatsamfundet.....	4
4 Förvaltningslagen	4
4.1 Svenska språket	5

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett fullödigt tjänstemannaansvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inventera de befintliga myndigheterna och göra förvaltningen mer effektiv och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Advokatsamfundets rättsliga ställning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en förnyad översyn av förvaltningslagen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsning av rätt till tolk och översättning och tillkännager detta för regeringen.

1 Motivering

Den svenska myndighetstraditionen är mycket gammal och har länge påbjudit saklighet och opartiskhet. Andra självklara värden som vuxit fram i symbios med nationalstaten och demokratin är de svenska förvaltningsrättsliga principerna med samhällsnyttiga, ändamålsenliga myndigheter. På grund av politisk klåfingrighet och ren regleringslusta tenderar det dock att tillkomma myndigheter vars nytta det finns anledning att ifrågasätta. Med tiden har myndigheternas arbete i vissa delar försämrats. Detta är förslag som på den nationella socialkonservatismens grunder syftar till att stärka den svenska förvaltningen.

1.1 Objektivitetsprincipen

Varje offentligt anställd har, liksom alla andra medborgare, en grundlagsskyddad rätt att omfatta vilken åsikt han eller hon vill i politiska, religiösa och andra ideologiska avseenden. I egenskap av företrädare för myndigheten är den anställda däremot skyldig att handla sakligt och opartiskt. Detta är nödvändigt för att den offentliga förvaltningen och domstolarna ska fungera enligt utgångspunkterna i grundlagarna. En statsanställd får därför aldrig i sitt arbete agera på ett sådant sätt att förtroendet för vederbörande eller myndigheternas saklighet och opartiskhet kan rubbas.

På senare år har den svenska tjänstemannatraditionen av oförvitliga urholkats. Allt från generaldirektörer till handläggare har medvetet maskat eller låtit sina egna intressen styra handläggningen. Historien med Transportstyrelsen har även visat att många höga myndighetschefer har ringa eller ingen kunskap om hela eller delar av verksamheten som de ska styra. Ett annat problem har varit att tjänstemän med annan bakgrund än svensk har låtit sig vägledas av sin lojalitet till klanen eller familjen istället för plikten mot landet eller kommunen. Under valet 2018 undertecknade medarbetare på Utrikesdepartementet ett ”upprop” där man pekade på att en särskild värdegrund skulle gälla på departementet och att eventuella andra regeringskonstellationer än den då aktuella kunde komma att bryta mot den.

Givet att riksdagen lämnat ett tillkännagivande till regeringen med innebörden att en översyn av lagstiftningen om tjänstefel bör göras med inriktningen att det straffbara området ska utvidgas har en del i Sverigedemokraternas politik blivit tillgodosedd. Vi vet dock ännu inte vad den nu tillsatta utredningen kommer att komma fram till gällande konkreta förslag på författningsändringar och när dessa ska träda i kraft.

Detta innebär att vissa viktiga frågor riskerar att inte få sitt avgörande. Det måste till exempel en gång för alla slås fast vad som ska gälla när myndighetsföreträdare uttrycker sig eller agerar i tydlig politisk riktning. Det framstår som problematiskt när förment opolitiska tjänstemän deltar i politiska upprop på arbetsplatsen, höga myndighetschefer uttrycker sig politiskt i sociala medier eller för den delen när uniformerade yrkens personal inte bara tillåts, utan även uppmuntras, delta i opinionsbildande manifestationer på arbetstid.

2 Myndighetsinventering

För att uppnå ändamålsenlighet i förvaltningen och för att hushålla med statens resurser är det viktigt att rätt myndighet gör rätt saker. För att säkerställa detta behöver det allmänna ta ett helhetsgrepp om myndighetsfrågan och genomföra en myndighetsinventering för att kunna fastslå vilka myndigheter som inte är samhällsnyttiga eller om deras egentliga uppdrag överskuggats av ovidkommande hänsyn. Den generella utgångspunkten bör vara att myndigheter är till för att verkställa politiska beslut och/eller informera och utreda specifika angelägenheter inom myndighetens verksamhetsområde. Politik däremot ska bedrivas i de parlamentariska församlingarna och i den allmänna debatten. Forskning bör i möjligaste mån bedrivas på lärosäten – inte av myndigheter i övrigt. Myndigheter som är politiserade eller överflödiga eller vars uppdrag överlappar med andra effektivare myndigheters bör avvecklas eller reformeras.

Ett exempel är Statens medieråd som egentligen ska lära ungdomar om källkritik men som politiserats bortom räddning. Till exempel framställer myndigheten undervisningsmaterial för skolan i samarbete med kända vänstersympatisörer. Det framstår vidare uppenbart att ett stort antal av myndighetens nuvarande ansvarsområden med fördel skulle kunna utföras av andra mer lämpade aktörer. Även Sieps behöver få ett förändrat uppdrag och skulle kunna reformeras så att myndigheten blir mer av ett reviderande organ av utvecklingen och förvaltningen inom EU samt vilka konsekvenser detta medför för Sverige. Snarare än att vara något som i dag närmast kan liknas vid en av allmänheten finansierad reklambyrå för EU, skulle det kunna ingå i myndighetens verksamhet att upprätta ett EU-bokslut och redovisa hur mycket självbestämmande som flyttats från Sverige till EU samt mer ingående redovisa och analysera Sveriges utgifter och intäkter i och med medlemskapet.

2.1 Jämställdhetsmyndigheten

Regeringen har inrättat en särskild myndighet, Jämställdhetsmyndigheten, som har övertagit samordnings- och genomförandeansvar avseende jämställdhetspolitiken. Sverigedemokraterna har följt ärendet och dess beredning under vilken flertalet remissinstanser, däribland Justitiekanslern, Brottsoffermyndigheten, SKL och Socialstyrelsen, konstaterat att behovet av en ny myndighet saknas. Statskontoret har dessutom fram-

hållit såväl ekonomiska som kvalitativa risker med att flytta förr fungerande verksamheter. Sverigedemokraterna motsatte sig därav inrättandet av myndigheten. Nu avser vi att avveckla denna myndighet och återföra resurserna som tilldelats Jämställdhetsmyndigheten till de myndigheter som återtar ansvaret för respektive verksamhet.

3 Advokatsamfundet

Advokatsamfundet är en privaträttslig organisation som har monopol på advokattjänster. Samfundet är idag en mäktig lobby- och remissorganisation som därtill ibland fungerar som politisk megafon i den allmänna debatten i allmänhet och som företräder sina egna medlemmars intressen i synnerhet. Advokatsamfundet kan dessutom sägas finansieras med allmänna medel då medlemsavgiften betalas av yrkesutövare som har monopol på statliga tjänster. Det är därför rimligt att samfundet, dock med undantag för klientsekretess och liknande, omfattas av offentlighetsprincipen. Regeringen bör därför utreda om den lämpligaste åtgärden för att säkerställa allmänhetens och medias insyn i samfundets verksamhet är att förstatliga den efter norsk förebild eller att samfundet tas upp i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen.

4 Förvaltningslagen

Den gamla förvaltningslagen är avskaffad och ersatt av en undermålig produkt. Regeringen ignorerade konsekvent remissinstanserna och följden blev att man istället för att stärka vattnade ur de svenska förvaltningsrättsliga principerna. Den nya lagen stadgar bland annat att om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans senast inom sex månader får parten skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska då inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran. Ett sådant beslut att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras får överklagas till den domstol eller förvaltningsmyndighet som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet. Den överliggande instansen, oftast förvaltningsrätten, ålägger i regel myndigheten att skyndsamt komma med ett avgörande i ärendet. Eftersom det verkliga problemet ofta är kapacitetsbristen hos myndigheten får detta till följd att de som känner till systemet och gör en överklagan kommer före alla andra i kön. Lagen är därmed utan effekt eftersom kapaciteten hos myndigheten inte blir större bara för att det går att överklaga en lång väntan på handläggning som beror på myndighetens kapacitetsbrist.

Sveriges Television har bland annat rapporterat att detta skapat köer på Migrationsverket. Ordningen har även fått kritik av den mycket ansedda professorn i förvaltningsrätt Olle Lundin eftersom den de facto skänker förtur till de som kan systemet. Ett annat missgrepp var att ta bort begreppet myndighetsutövning i lagen trots att begreppet finns kvar i grundlag och därtill är väl definierat inom förvaltningsrätten. En förnyad översyn av förvaltningslagen där dessa problem får sin lösning är därför påkallad.

4.1 Svenska språket

En förutsättning för att kunna bli en del av majoritetssamhället är att man talar och förstår det svenska språket. Under den första tiden i ett nytt land är det förståeligt att man behöver tolk för att kommunicera med det landets medborgare och myndigheter. Det är dock orimligt att en fullt frisk person som bott i Sverige under en lång tid ska behöva tolkhjälp i kontakten med myndigheter, och i synnerhet att denna tolkhjälp ska bekostas av det allmänna. Har man för avsikt att bo här permanent ska man ovillkorligen lära sig svenska.

När den nya förvaltningslagen kom infördes extensiv rätt till tolk på det allmännas bekostnad för personer med annat modersmål än svenska. Detta är inte rimligt. Därför bör myndigheter inte vara skyldiga att erbjuda tolk eller att översätta handlingar utan kostnad till personer som haft sin hemvist här i landet i tre år, om inte särskilda omständigheter föreligger.

Särskilda undantag ska göras dels för de nationella minoritetsspråken, dels för personer som på grund av ålder, funktionsnedsättning eller andra medicinska skäl saknar förmåga att lära sig det svenska språket eller har tappat sina språkkunskaper. Undantag ska även kunna göras i brottmål.

Matheus Enholm (SD)

Fredrik Lindahl (SD)

Per Söderlund (SD)

Mikael Strandman (SD)

Patrick Reslow (SD)